

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. [I]. An talis Jure ad novum examen vocari & compelli possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

annorum lapsum Visitator diocesis multa indicia deprehendit inscitiae & illiteraturae Oscitantii. Quapropter id retulit Vicario Generali, qui Oscitantium ad examen vocavit, quod tamen is omni modo subterfugere laboravit, sed frustra, omnibus enim ex-

ceptionibus insuper habitis sistere se debuit, & inventus est minus habens. Duplex igitur quaestio mota fuit. 1. An Oscitantius jure potuerit ad novum examen revocari? 2. An ob deprehensam inscitiam privandus fuerit Beneficio suo Parochiali?

Q U A E S T I O I.

An Oscitantius jure ad novum Examen vocatus & compulsus sit?

Non desuit Doctorellus quidam, qui pro Oscitantii immunitate a novo examine contendit in Scripto, & malam causam peiore patrocinio tueri conatus est his ratiunculis. 1. Dicebat: Oscitantius per promotionem ad beneficium parochiale fuit approbatus, seu habilis pro cura animarum exercenda agnitus, ac insuper per complures annos in eadem toleratus: ergo ex dicta approbatione, uti & diuturna permissione in exercitio, & possessione habuit jus quaesitum circa habilitatem & sufficientem doctrinam: jus autem alicui quaesitum non est auferendum. *l. fin. C. de acquir. possess. l. fin. ff. de Pañis.* Consonat *l. id, quod nostrum ff. de R. I.* ergo. 2. Oscitantius intra annos, quibus praefuit Parochiae, acquisivit magnam experientiam in administrandis Sacramentis, & functionibus Parochialibus: sed experientia, cum sit omnium rerum mater & magistra, *c. quam sit. de Eleñ. in 6.* facit doctum & sapientem, ut notat Baldus *l. 2. Conf. 136.* ergo. 3. Ne-

(R. P. Pichler Decisiones.)

mini est irroganda injuria. *c. qualiter de accusat. l. meminerint C. unde vi.* Sed taxare de ignorantia Sacerdotem, qui diu de licentia Episcopi stetit in cura animarum, est ei irrogare injuriam. *Less. de I. & I. l. 2. c. 29. dub. 4. n. 34.* ergo. 4. Sacerdos saecularis, semel approbatus ad audiendas Confessiones, & ad Sacramenta administranda, non debet esse deterioris conditionis, quam Sacerdos Regularis: sed Sacerdotes Regulares semel simpliciter & sine praefinitione temporis approbati ad audiendas Confessiones iterum examinari non possunt, prout praecipit Clemens X. in *Consist. Superna Magni Patrisfamilias §. 5.* apud Clericum *de Pœnitentia decis. 38. n. 32.*

His tamen merito rejectis Oscitantium subire novum examen iussit & compulit Vicarius Generalis nomine Episcopi sui. Hanc enim potestatem ipsi tribuunt non tantum Auctores plerique omnes, tam Theologi quam Canonistae, cum Card. de Lugo *de pœnit. d. 21. sect. 3. §. 2. n. 66.* &

N

Bar-

Barbosa de Parocho c. 2. n. 10. c. 23. n. 8. sed etiam Jura, & Ratio. Jura quidem in *can. qui Episcopatum caus. 2. g. 1.* ubi habetur Episcopum ex officio suo teneri attentè prospicere, ut populus sibi subditus ab idoneis viris gubernetur, cui obligationi satisfacere non potest, nisi liceat ipsi examinare parochos, quando est dubium de ipsorum sufficienti doctrina. Consonat c. 13. h. t. & Tridentinum s. 21. c. 6. de ref. ubi illiteratis & imperitis Parochis jubet ab Episcopo afferri remedium, quod fieri non potest, nisi per novum examen constet de illiteratura & imperitia. Id quod à fortiori procedit, si in promotione vel omnino non fuerint examinati, sed tantum obiter, ut cum Oscitantio contigit, vel detestabili facilitate, ut saepe fit, approbantur valde imperiti. Ratio autem est; quia sine novo examine in dubio de alicujus idoneitate non satis constare potest ex una, ex altera verò parte bonum publicum & salus animarum exigit idoneos in cura animarum Ministros, & satis instructos parochos. Quibus omnibus accedit multiplex responsio S. Congregationis Concilii, ac decisio in Rota Romana, ut videre est apud Clericatum de beneficiis discordia 29. n. 18. seqq. & Pignatelli to. 1. Consult. 133. n. 8. seqq.

Emendicata ab Oscitantio patrociniā excusare ipsum à subeundo examine non possunt. Non I. Quia ex mala promotione, & detestabili facilitate approbationis, non potuit nasci Jus absolutè quæsitum adversus Episcopum, cui Jura & ratio potestatem dant, imò & obligationem imponunt, curandi, ut docti & periti constituantur Ecclesiarum parochialium Rectores, consequenter, si dubium oritur de doctrinæ & scientiæ sufficientia, illos examinandi de novo. Non II. Quia experientia & praxis, ut sit legitima, & non potius meri errores, debet inniti bonæ theoriæ & litteraturæ. Et qualis sit speranda experientia in Rectore animarum, qui Theologiæ Moralis & SS. Canonum imperitus est? Non III. Quia qui utitur jure suo, nemini facit injuriam. c. 31. de Elect. sed Episcopus, saltem in dubio de litteratura sufficienti, revocans parochum ad novum examen utitur jure suo. Non IV. Quia privilegia contra Jus Commune concessa non sunt extendenda à personis expressis ad non expressas. Deinde in Constit. Clementis X. etiam quoad Religiosos additur limitatio, nisi superveniat nova causa; item si fuerint approbati ab ipso Episcopo, & non à Vicario Generali tantum, vel alio.

